

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

Projekt „Praktyki pedagogiczne gwarantem skutecznego kształcenia przyszłych nauczycieli”
współfinansowany przez Unię Europejską w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

RAPORT

Z EWALUACJI PRAKTYK PEDAGOGICZNYCH

REALIZOWANYCH W RAMACH PROJEKTU

**„PRAKTYKI PEDAGOGICZNE GWARANTEM SKUTECZNEGO KSZTAŁCENIA
PRZYSZŁYCH NAUCZYCIELI”**

W ROKU AKADEMICKIM 2013/2014

1. WSTĘP

Ewaluacja praktyk w projekcie „Praktyki pedagogiczne gwarantem skutecznego kształcenia przyszłych nauczycieli” jest istotnym elementem całego procesu wdrożenia nowego systemu odbywania praktyk przez studentów Szkoły Wyższej im. Bogdana Jańskiego. System ten funkcjonuje już od 2012 roku i pozwala na odbywanie praktyk pedagogicznych hospitacyjnych i ciągłych przez studentów SWBJ. Obecnie w projekcie praktyk uczestniczy około 200 studentów, poznają oni warsztat nauczyciela przedszkola i nauczyciela nauczania początkowego. Praktyki w ramach projektu są prowadzone w przedszkolach i szkołach podstawowych działających na terenie dzielnicy Białołęka miasta stołecznego Warszawy. Doświadczenia i opinie studentów, którzy ukończyli praktyki ciągłe, bądź hospitacyjne mogą pomóc ocenić przebieg projektu i jego trafność, co przełoży się na organizację praktyk studenckich w przyszłych latach.

Głównym celem projektu jest nabycie wysokich kwalifikacji praktycznych przez 410 studentów/słuchaczy studiów I stopnia oraz podyplomowych na kierunku Pedagogiki o specjalności Pedagogika przedszkolna i wczesnoszkolna w Szkole Wyższej im. Bogdana Jańskiego, dzięki realizacji w latach 2011-2014 kształcenia praktycznego wypracowaną w projekcie nową metodą praktyk. Cel główny projektu ma zostać zrealizowany poprzez zwiększenie atrakcyjności praktyk pedagogicznych wskutek unowocześnienia i wzbogacenia sfery merytorycznej - opracowanie modelu praktyk uwzględniającego różnorodne formy przygotowania do wykonywania zawodu nauczyciela oraz technicznej – wypracowanie najlepszych rozwiązań organizacyjnych praktyk, w tym sposobu planowania, prowadzenia i dokumentowania praktyk z wykorzystaniem ICT.

2. CEL I PROBLEMY BADAWCZE EWALUACJI

Głównym celem ewaluacji było zbadanie wartości praktyk i ich znaczenia w procesie kształcenia przyszłych nauczycieli w perspektywie ich uczestnictwa w projekcie.

Przed przystąpieniem do ewaluacji należało zaplanować, jakie problemy badawcze zostaną postawione i poddane weryfikacji. W przypadku projektu, który ma pomóc przygotować przyszłych nauczycieli do pracy zawodowej należało uwzględnić jednocześnie przydatność praktyk, a także czy sposób ich przygotowania i realizacja realizują cele założone w projekcie. Z tej perspektywy postawione zostały dwa główne problemy badawcze:

1. Czy praktyki spełniły swoje funkcje założone w projekcie?
2. Jak studenci oceniają realizację i przebieg praktyk?

Podczas badania ewaluacyjnego głównym przyjętym kryterium było kryterium trafności, oceniające czy dobrze zidentyfikowane zostały potrzeby danej grupy docelowej, w tym przypadku studentów studiów kształcących się na kierunku pedagogika, ze specjalizacją wczesnoszkolną i przedszkolną.

3. METODOLOGIA I NARZĘDZIE BADAWCZE

W badaniu ewaluacyjnym praktyk posłużono się metodą ankietową. Kwestionariusz ankiety dla studenta, składał się z dwóch części. Jedna obejmowała ocenę praktyk hospitacyjnych, druga zaś dotyczyła oceny praktyk ciągłych (wzór ankiety w załączeniu). Ankiety składały się z dziewięciu pytań, na które respondent mógł odpowiedzieć zaznaczając odpowiedź „tak” lub „nie” albo zaznaczając ocenę na pięciostopniowej skali, gdzie 1 oznaczało ocenę najniższą, a 5 najwyższą.

4. PRZEPROWADZENIE EWALUACJI – GRUPA BADANYCH

Ewaluacja została przeprowadzona wśród studentów studiów dziennych i zaocznych. Uczestniczyły w niej losowo wybrane osoby spośród tych studentów, którzy odbyli już praktyki hospitacyjne, jak również praktyki ciągłe.

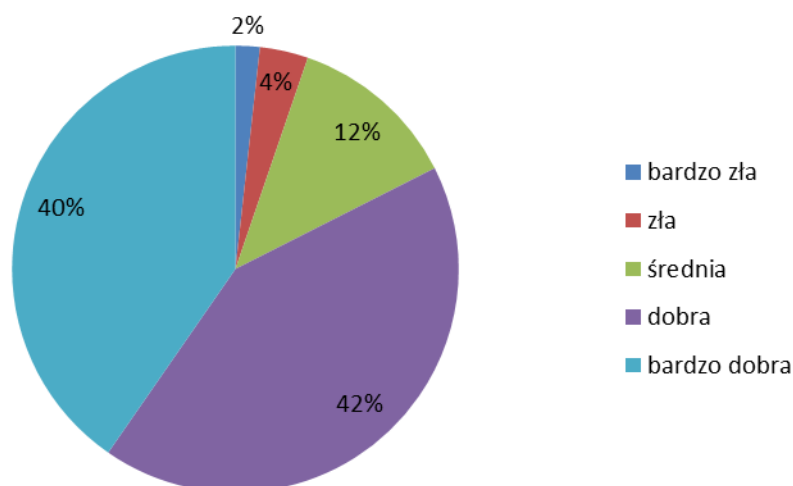
Ogółem zebrano od studentów 57 ankiet dotyczących praktyk hospitacyjnych oraz 30 ankiet dotyczących praktyk ciągłych.

5. ANALIZA ZEBRANYCH DANYCH

PRAKTYKANCY – PRAKTYKI HOSPITACYJNE

Pytanie 1

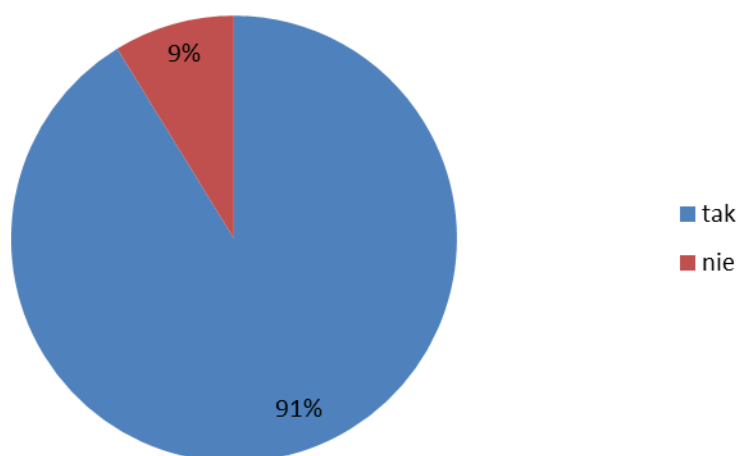
Jak ocenia Pani/Pan organizację praktyk w placówkach?

Zdecydowana większość respondentów, bo 82% oceniła organizację praktyk jako dobrą lub bardzo dobrą z niewielką przewagą sięgającą 2 punktów procentowych oceny dobrej. Jako średnią oceniło ją 12% respondentów, a 6% uznało ją jako złą lub bardzo złą.

Pytanie 2

Czy w trakcie praktyk zapoznała się Pani/Pan ze sposobem funkcjonowania placówek i prowadzonymi w niej dokumentami?

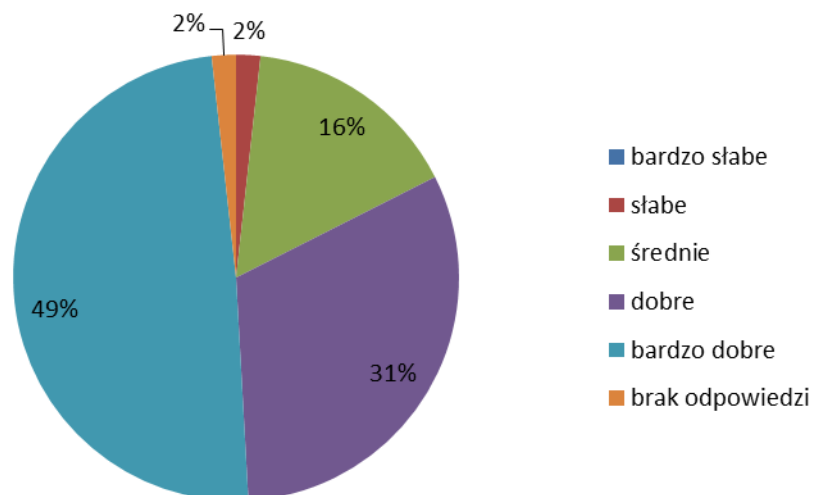

Niemal wszyscy respondenci zapoznali się ze sposobem prowadzenia placówek i dokumentacją, jedynie prawie co dziesiąty (9%) zaznaczył, że tego nie zrobił.

Pytanie 3

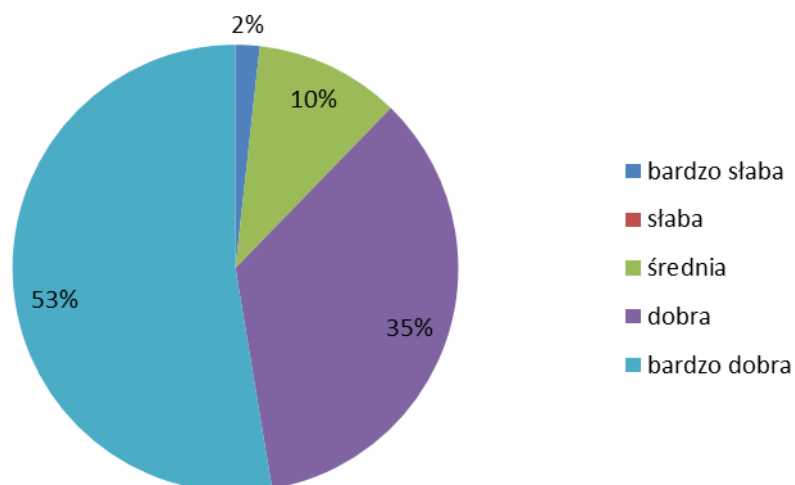
Proszę ocenić wsparcie jakie Pani/Pan otrzymała/ł ze strony opiekunów praktyk z ramienia placówek, ich zaangażowanie i pomoc w sprawach organizacyjnych.

Niemal połowa respondentów (49%) oceniła wsparcie ze strony opiekuna jako bardzo dobre, a blisko co trzeci (31%) jako dobre. 16% respondentów ocenia wsparcie jako średnie. Tylko jedna osoba uznała je jako słabe, a jedna nie udzieliła odpowiedzi na to pytanie.

Pytanie 4

Proszę ocenić pomoc merytoryczną opiekunów praktyk oraz ich chęć dzielenia się doświadczeniem zdobytym w pracy zawodowej.

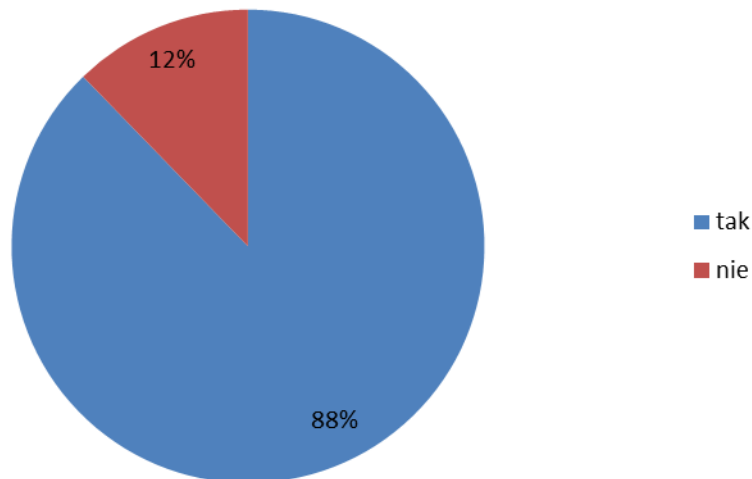

Ponad połowa respondentów (53%) bardzo dobrze ocenia pomoc merytoryczną opiekunów, a więcej niż co trzeci (35%) ocenia ją dobrze. Co dziesiąty uważa, że pomoc ta była średnia, a jedna osoba (2%), że bardzo słaba.

Pytanie 5

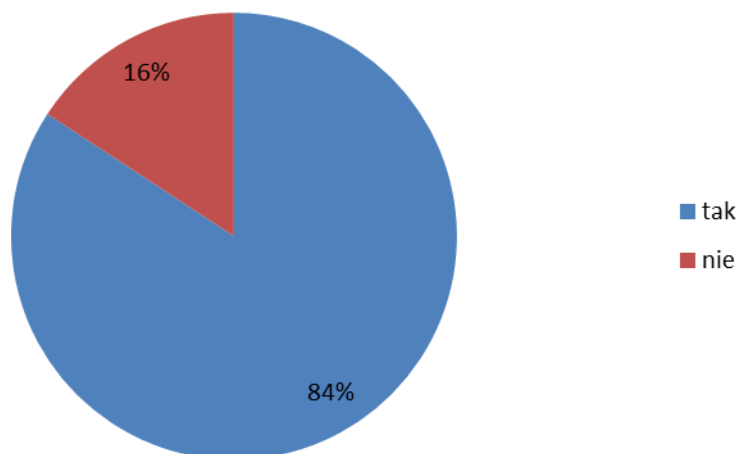
Czy będąc na praktykach zapoznała się Pani/Pan z różnymi formami zachowań w relacjach uczeń – uczeń?

Zdecydowana większość (88%) zapoznała się z różnymi typami zachowań w relacjach uczeń-uczeń. Jedynie 12% respondentów zaznaczyło odpowiedź „nie”.

Pytanie 6

Czy będąc na praktykach zapoznała się Pani/Pan z szerokim spektrum zachowań i interakcji w relacjach nauczyciel – uczeń?

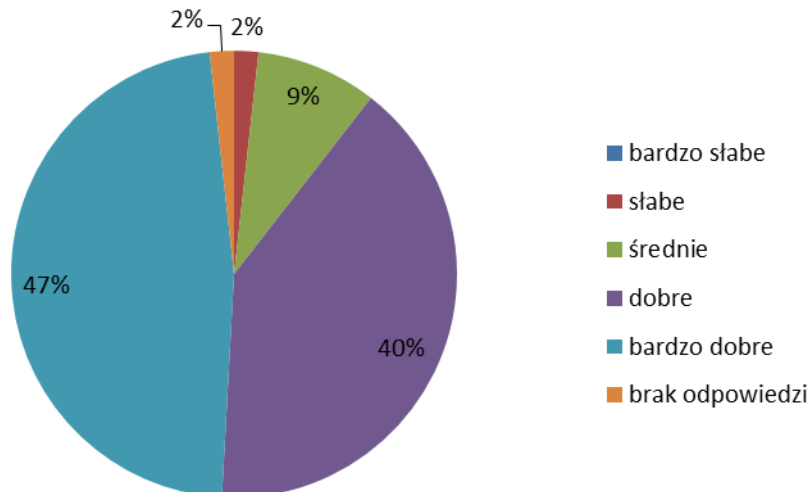

Podobnie jak w pytaniu 5. zdecydowana większość (84%) zapoznała się z różnymi typami zachowań i interakcji w relacjach nauczyciel-uczeń. Jednak można zauważyć, że więcej o 4 punkty procentowe respondentów (16%) zaznaczyło odpowiedź „nie”.

Pytanie 7

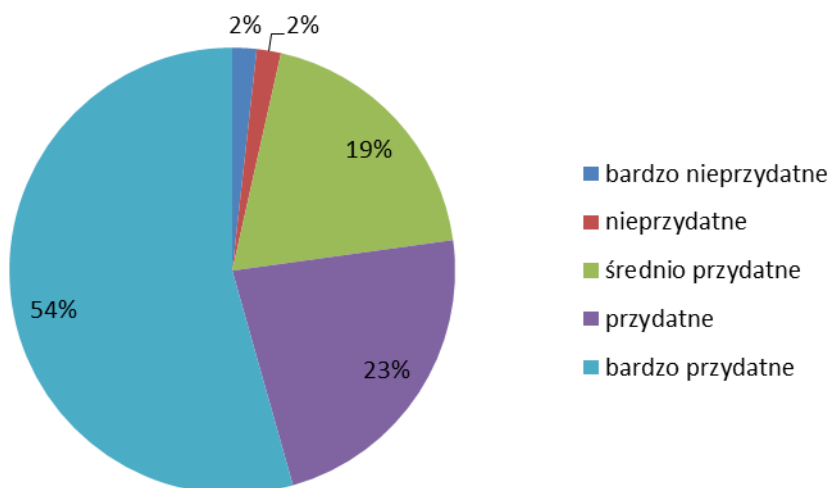
Proszę ocenić własne zaangażowanie/aktywność podczas zajęć w ramach praktyk w placówkach.

Nieco mniej niż połowa respondentów (47%) ocenia własne zaangażowanie jako bardzo dobre, 40% jako dobre. Niemal co dziesiąty (9%) ocenia swoje zaangażowanie jako średnie, jedna osoba (2%) jako słabe, a jedna osoba (2%) nie udzieliła odpowiedzi.

Pytanie 8

Proszę ocenić praktyki pedagogiczne w placówkach pod kątem przydatności zdobytych doświadczeń w perspektywie przyszłej pracy zawodowej.

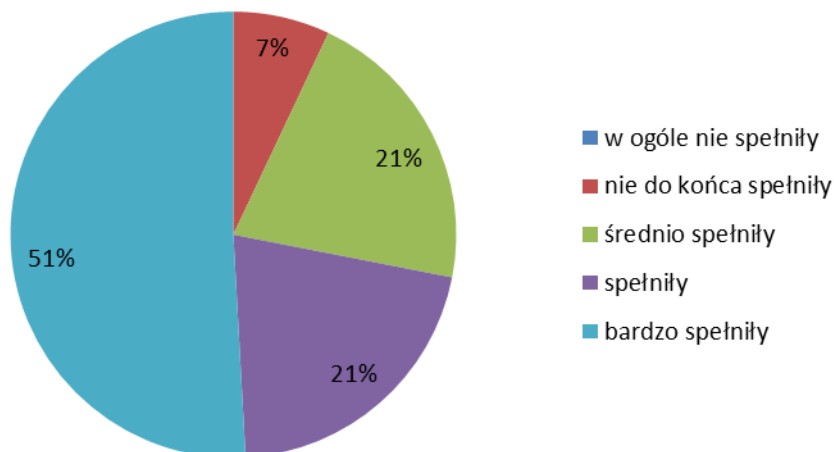
Ponad połowa respondentów (54%) ocenia praktyki jako bardzo przydatne, 23% jako przydatne, a niemal co piąty (19%) jako średnie. Dwóch respondentów uznało praktyki jako nieprzydatne lub bardzo nieprzydatne.

Pytanie 9

Czy praktyki w tych placówkach spełniły Pani/Pana oczekiwania?

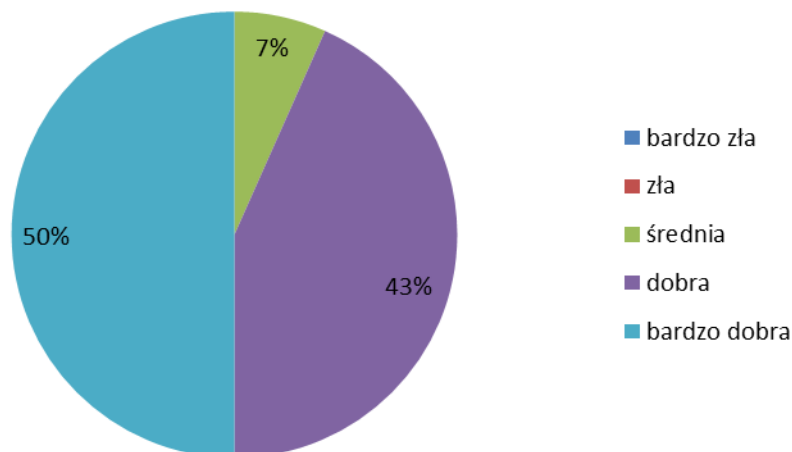

Połowa respondentów (51%) uważa że praktyki bardzo spełniły ich oczekiwania, co piąty (21%) uważa, że spełniły lub średnio spełniły ich oczekiwania. Dla 7% respondentów praktyki nie do końca spełniły ich oczekiwania.

PRAKTYKANCY – PRAKTYKI CIĄGŁE

Pytanie 1

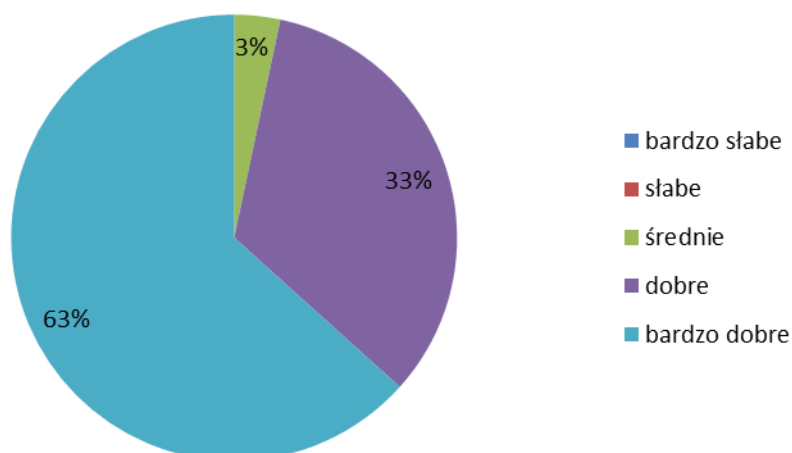
Jak ocenia Pani/Pan organizację praktyk w placówkach?

Żaden z respondentów nie ocenił źle organizacji praktyk. Połowa respondentów ocenia organizację praktyk jako bardzo dobrą, 43% jako dobrą, a 7% jako średnią.

Pytanie 2

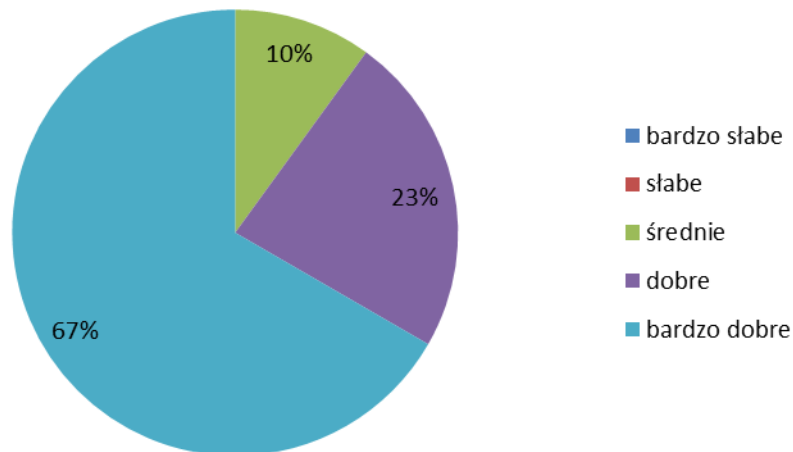
Proszę ocenić wsparcie jakie Pani/Pan otrzymała/ł ze strony opiekunów praktyk, ich zaangażowanie i pomoc w sprawach organizacyjnych.

Niemal dwóch na trzech respondentów (63%) ocenia wsparcie ze strony opiekunów jako bardzo dobre, a co trzeci jako dobre, jedynie jedna osoba oceniła je jako średnie.

Pytanie 3

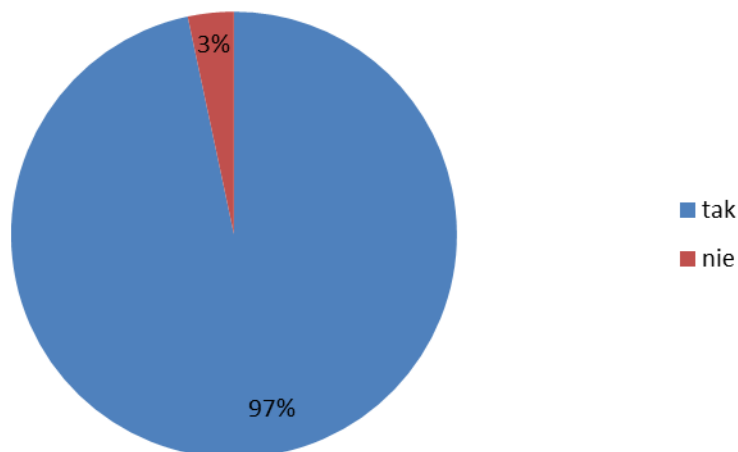
Proszę ocenić pomoc merytoryczną opiekunów praktyk oraz ich chęć dzielenia się doświadczeniem zdobytym w pracy zawodowej.

Ponad 2/3 respondentów (67%) ocenia pomoc merytoryczną jako bardzo dobrą, a prawie ćwierć (23%) jako dobrą. Co dziesiąty ocenił ją średnio.

Pytanie 4

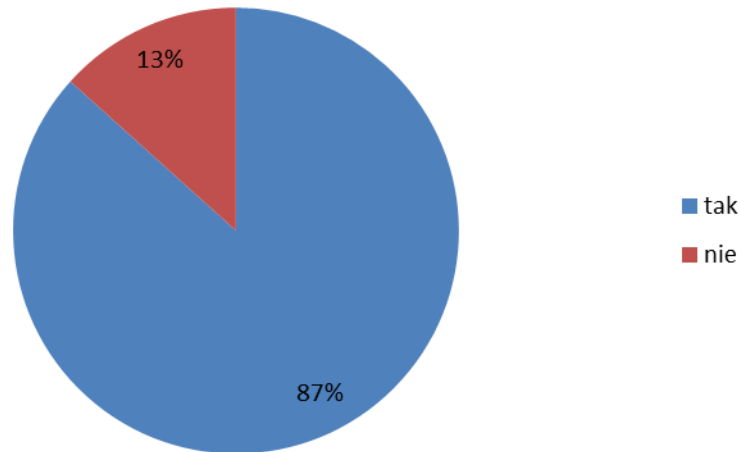
Czy będąc na praktykach zapoznała się Pani/Pan z różnymi formami zachowań w relacjach uczeń – uczeń?

Prawie wszyscy respondenci (97%) potwierdzili, że zapoznali się z różnymi formami zachowań w relacjach uczeń-uczeń. Tylko jedna osoba (3%) przyznała, że takich relacji nie zaobserwowała.

Pytanie 5

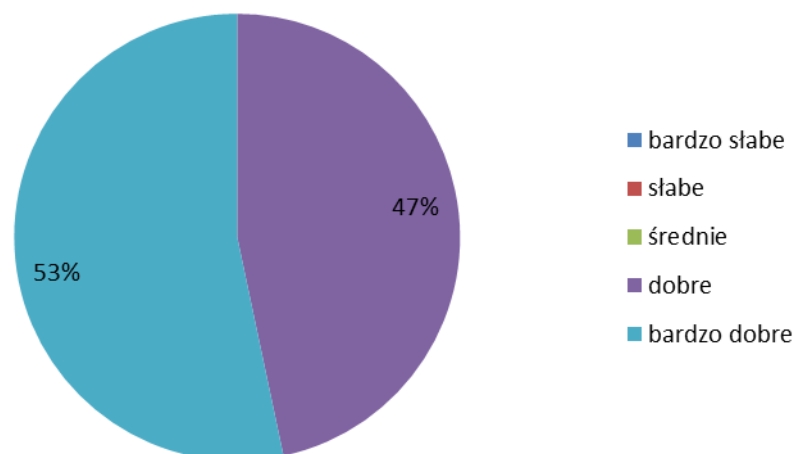
Czy będąc na praktykach zapoznała się Pani/Pan z szerokim spektrum zachowań i interakcji w relacjach nauczyciel – uczeń?

Zdecydowana większość, ale mniej niż w pytaniu 4 (87%) zapoznała się z szerokim spektrum zachowań i interakcji w relacjach nauczyciel – uczeń. 13% respondentów stwierdziło że z takimi relacjami się nie zapoznało.

Pytanie 6

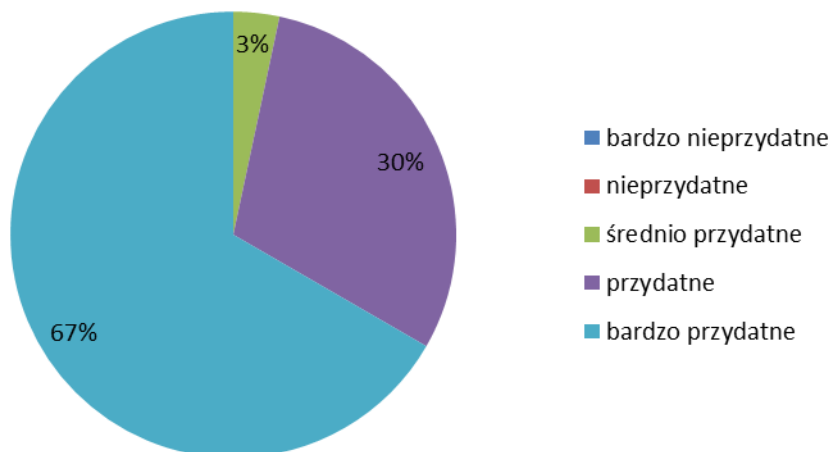
Proszę ocenić własne zaangażowanie/aktywność podczas zajęć w ramach praktyk pedagogicznych.

Wszyscy respondenci pozytywnie ocenili swoje zaangażowanie z czego więcej o 3 punkty procentowe oceniło je jako bardzo dobre.

Pytanie 7

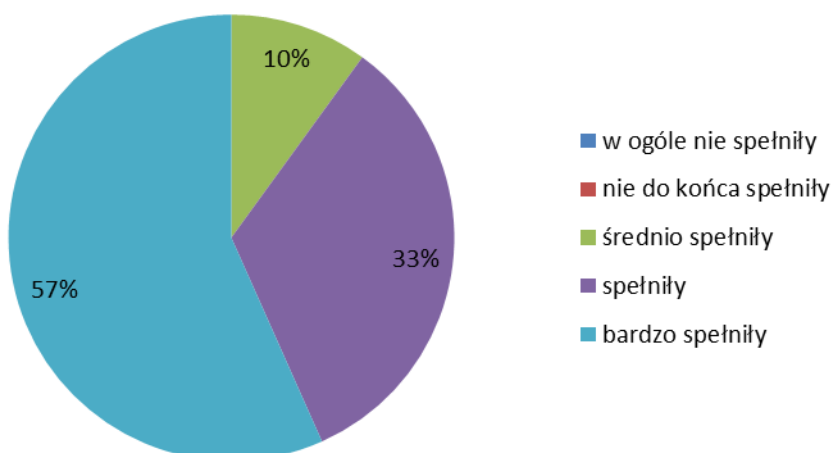
Proszę ocenić praktyki pedagogiczne w placówkach pod kątem przydatności zdobytych doświadczeń w perspektywie przyszłej pracy zawodowej.

Prawie wszyscy respondenci (97%) uważają praktyki za przydatne lub bardzo przydatne, z przewagą najwyższej oceny którą wybrało ponad 2/3 ankietowanych. Tylko jedna osoba (3%) uznała, że były średnio przydatne, żaden respondent nie uznał ich za nieprzydatne.

Pytanie 8

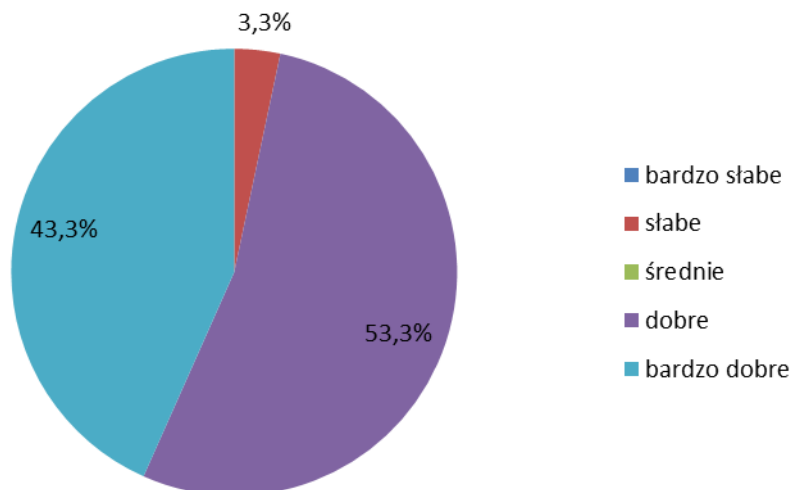
Czy praktyki w tych placówkach spełniły Pani/Pana oczekiwania?

Ponad połowa respondentów (57%) uznała że praktyki bardzo spełniły ich oczekiwania, co trzeci stwierdził że spełniły, a co dziesiąty, że średnio spełniły ich oczekiwania.

Pytanie 9

Jak ocenia Pani/Pan swoje umiejętności nauczycielskie po praktykach ciągłych w placówkach?

Po ukończeniu praktyk ciągłych ponad połowa respondentów (53,3%) ocenia swoje umiejętności jako dobre, 43,3% jako bardzo dobre. Jedna osoba (3,3%) ocenia swoje umiejętności jako słabe.

6. WNIOSKI:

Na podstawie przeprowadzonego badania wyłaniają się następujące wnioski ogólne:

1. Studenci byli zadowoleni z odbytych praktyk.
2. Studenci bardziej byli zadowoleni z praktyk ciągłych niż hospitacyjnych.
3. Studenci najbardziej cenili wsparcie i pomoc ze strony opiekunów praktyk podczas praktyk ciągłych.
4. Studenci byli zadowoleni z możliwości zdobycia doświadczeń oraz uważali, że po praktykach mają odpowiednie umiejętności przydatne w przyszłym zawodzie.
5. Praktyki spełniają oczekiwania większości studentów, jednak i w przypadku praktyk hospitacyjnych i w przypadku praktyk ciągłych co dziesiąty respondent ocenia, że spełniają je średnio.
6. Studenci w swojej opinii byli zaangażowani bardziej podczas praktyk ciągłych niż hospitacyjnych.

7. REKOMENDACJE:

Na podstawie analizy ankiet wyprowadzone zostają następujące zalecenia:

1. Należy przywrócić się współpracy studentów z opiekunami podczas praktyk hospitacyjnych.
2. Należy zwrócić uwagę opiekunów praktyk na większe wsparcie i pomoc merytoryczną studentom podczas praktyk hospitacyjnych.
3. Należy przywrócić się temu dlaczego stosunkowo duży odsetek studentów ocenia organizację praktyk w placówce średnio. Należy wprowadzić poprawki do organizacji praktyk eliminując to co dla praktykantów jest problemem.
4. Należy zbadać jakie oczekiwania mają studenci wobec praktyk pedagogicznych, aby w przyszłości lepiej dostosować program praktyk do ich potrzeb.
5. Należy poprawić praktyki hospitacyjne pod kątem realizacji oczekiwań i zdobycia kwalifikacji do przyszłej pracy.
6. Należy informować studentów z wyprzedzeniem o praktykach, podając im do wiadomości konkretne informacje, szczególnie czego będą dotyczyły praktyki, w jakim wymiarze godzin i jaki jest ich cel.